

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL VALSTYBĖS ĮMONĖS STATYBOS PRODUKCIJOS SERTIFIKAVIMO CENTRO
2015-2017 METŲ STRATEGINIO VEIKLOS PLANO PATVIRTINIMO

2015 m. kovo 9 d. Nr. D1-210

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymo 4 straipsnio 4 dalies 1 punktu:

1. T v i r t i n u valstybės įmonės Statybos produkcijos sertifikavimo centro 2015-2017 metų strateginį veiklos planą (pridedama).

2. P r i p a ž į s t u netekusiu galios Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. balandžio 23 d. įsakymą Nr. D1-368 „Dėl valstybės įmonės Statybos produkcijos sertifikavimo centro 2014-2016 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“.

Aplinkos ministras

Kęstutis Trečiokas

Parengė
R. Bagdonavičius
2015-02-24

VALSTYBĖS ĮMONĖS STATYBOS PRODUKCIJOS SERTIFIKAVIMO CENTRO 2015 – 2017 METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS

1. Santrauka

Valstybės įmonės Statybos produkcijos sertifikavimo centro strateginis veiklos planas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos statybos įstatymu, Valstybės valdomų įmonių veiklos skaidrumo gairių aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. 1052, Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos parengtomis Strateginio planavimo ir strateginio valdymo gairėmis.

2. Veiklos aprašymas

Įmonė teikia statybos produktų eksploatacinių savybių vertinimo, statybos produktų techninio vertinimo (techninių įvertinimų rengimo) ir bandymų paslaugas, įrenginių ir mechanizmų į aplinką skleidžiamo triukšmo vertinimo paslaugas, vadybos sistemų sertifikavimo paslaugas, taip pat vykdo viešąjį administravimą – teikia statybos pagrindinių techninės veiklos sričių vadovų bei specialistų, taip pat statybos rangovų atestavimo paslaugas, atlieka pastatų energinio naudingumo sertifikavimo ekspertų atestavimą, pastatų energinio naudingumo sertifikavimo priežiūros funkcijas. Didžiausią dalį veiklos sudaro statybos produktų vertinimas ir įteisinimas.

Įmonė kartu vykdo viešąjį administravimą ir komercinę veiklą. Vykdoma komercinė veikla ne tik netrukdo viešojo administravimo veiklai, bet ją papildo, nes tiek komercinei veiklai, tiek nekomercinei veiklai reikalinga tokia pati arba labai panaši personalo kompetencija, o įmonės vykdoma komercinė veikla kaip ir viešasis administravimas skirta statybos ir statybos produktų gamybos sektoriaus verslo aplinkai gerinti.

Apie 70-80 % įmonės užsakovų sudaro Lietuvos įmonės ir fiziniai asmenys, likusią dalį sudaro užsienio užsakovai, daugiausiai kaimyninių šalių užsakovai.

Įmonė nuo 1999 metų yra akredituota Lietuvos akreditacijos biuro bei nuo 2004 metų notifikuota Europos statybos produktų sertifikavimo įstaiga, paskirtoji Europos ir nacionalinė statybos produktų techninio įvertinimo įstaiga. Įmonė, vykdydama sertifikavimo, atestavimo ir kitą veiklą, yra nešališka ir nepriklausoma nuo tiekėjų, projektavimo, gamybos ir statybos įmonių.

Įmonei vadovauja direktorius – vienasmenis valdymo organas, tačiau įmonės veiklą prižiūri Koordinacinė taryba – patariamasis organas – sudaryta iš visų įmonės veikla suinteresuotų šalių atstovų. Įmonėje vidutiniškai dirba apie 32 darbuotojai, finansiniai rodikliai rodo, kad įmonė veikia stabiliai, yra likvidi ir finansiškai pajėgi vykdyti dabartinę veiklą ir naujus projektus:

I lentelė. Finansiniai 4 metų rodikliai

Faktiniai rodikliai	2011 m.	2012 m.	2013 m.	2014 m.
Pardavimo pajamos, tūkst. Eur	964,9	955,2	1278,2	1087,5
Grynasis pelnas, tūkst. Eur	46,9	49,5	250,8	78,2
Grynasis pelningumas, %	4,9	5,2	19,6	7,2
Nuosavo kapitalo pelningumas, %	7,6	7,7	28,7	9,5

3. Aplinkos veiksnių analizė

Rengiant strateginį planą atlikta išorinių aplinkos veiksnių analizė. Išorinės aplinkos veiksnių analizė atlikta pagal PESTAT modelį, o konkurencinės aplinkos analizė atlikta pagal Paul Fifield modelį. Čia pateikiami svarbesni analizės rezultatai, tačiau atsižvelgiant į Michael E. Porter modelio II P dalį, rinkos spragų analizės rezultatai nepateikiami:

3.1. Šešioliktosios Vyriausybės 2012–2016 metų programoje, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XII-5, nėra nuostatų, kurios reikšmingai įtakotų įmonės veiklos aplinką;

3.2. nedidelio ekonomikos augimo prognozės nežada savaiminio įmonės paslaugų poreikio augimo.

3.3. technologiniai veiksniai didelės įtakos artimiausiu metu įmonės veiklai neturės, nes sertifikavimo procesas apibrėžtas Europos ir tarptautiniuose standartuose, kuriuose nurodyti esminiai metodai ir kriterijai nesikeičia jau daugelį metų. Sparčiai besikeičiantys bandymo metodai yra kasdienė įmonės veikla;

3.4. socialiniai veiksniai – pirmenybės teikimas mažai kainai, o ne kokybei neskatina gamintojų ieškoti kitų būdų paslaugų ir produktų kokybei ir pirkėjams teikiamos informacijos patikimumui pažymėti;

3.5. griežtėjantys aplinkosaugos reikalavimai turės tik teigiamą įtaką įmonės veiklai – kadangi įmonė pati gamybos nevykdo, griežtėjant reikalavimams galima prognozuoti lėtą sertifikavimo paslaugų augimą;

3.6. teisiniai veiksniai yra labai svarbūs įmonės vykdomai viešojo administravimo ir visai komercinei veiklai. Valstybės įmonė Statybos produkcijos sertifikavimo centras, kaip viešojo administravimo subjektas, vykdo statybos techninės veiklos pagrindinių veiklos sričių vadovų atestavimą, statinio projektavimo, statybos ekspertizės įmonių atestavimo organizavimą, pastatų energinio naudingumo sertifikavimo ekspertų atestavimą. Pasikeitus teisės aktams, galimas staigus veiklos sumažėjimas arba savikainos padidėjimas.

3.7. Statybos produktus reglamentuojantiems teisės aktams pasikeitus iš esmės – nuo 2013 m. liepos 1 d. įsigaliojus 2011 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui (ES) Nr. 305/2011, kuriuo nustatomos suderintos statybos produktų rinkodaros sąlygos ir panaikinama Tarybos direktyva 89/106/EEB (OL 2011 L 88, p. 5) rinkoje iš esmės tebėra pereinamais laikotarpis. Reglamento 37-38 straipsniuose numatytos supaprastintos procedūros labai mažoms įmonėms bei neserijinės gamybos būdu pagamintiems statybos produktams (nepriklausomos įstaigos atliekamas vertinimas neprivalomas) dar praktikoje netaikomos, tačiau įmonė jau ruošiasi veiklos sumažėjimui.

3.8. statybos inžinierių atestavimui būdingas cikliškumas – ženklus atestuojamų inžinierių skaičiaus padidėjimas kas 5 metus. Toks atestuojamų inžinierių skaičiaus padidėjimas lėmė ir didesnę įmonės paslaugų apimtį bei didesnę pelną 2013 metais. Dėl tos pačios priežasties planuojamas pardavimo pajamų ir pelno sumažėjimas 2014, 2015 metais (lyginant su 2013 metais).

3.9. Statybos techninio vertinimo veikla dėl mažos rinkos, brangių bandymų ir didelio privalomo Europos techninio vertinimo organizacijos nario mokesčių yra nuostolinga, daugelyje ES šalių dotuojama, todėl dar vienos ar kelių įstaigų atsiradimas mažai tikėtinas;

3.10. Statybos produktų sertifikavimo rinkoje SPSC užima didžiausią dalį tarp dar 4-6 sertifikavimo įstaigų. Tačiau konkurencija didėja, o valstybės įmonės, vykdydamos dažnai besikeičiančių teisės aktų reikalavimus, veiklą vysto sudėtingesnėmis sąlygomis lyginant su akcinėmis bendrovėmis ir kitomis organizacijomis;

3.11. nuotekų valymo įrenginių laboratorija yra vienintelė tokia Baltijos šalyse ir jau keturi metai konkuruoja su kitų ES šalių 11-14 laboratorijų.

Rengiant strateginį planą vidaus aplinkos veiksnių analizė atlikta pagal Michael E. Porter modelį ir nustatyta, kad:

3.12. įmonės veikla suskaidyta į funkcijas, funkcijoms nustatyti reikalingi procesai. Didžiajai procesų daugumai taikomas kompiuterinis valdymas ir kontrolė. Tai leido pasiekti didelį veiklos efektyvumą;

3.13. peržiūrėta ir 2013 metais atnaujinta įmonės struktūra leidžia užtikrinti lankstumą ir tinkamą funkcijų bei atsakomybių padalinimą;

3.14. peržiūrėta ir 2014 metais atnaujinta apskaitos politika ir kompiuterinė apskaitos sistema pablogino 2014 veiklos rodiklius, bet nuo šiol sistema leis tiksliau analizuoti ir planuoti atskirų paslaugų ir kitų uždavinių vykdymo savikainą bei pelningumą;

3.15. įmonė pati rengia darbuotojus, nes rinkoje nėra reikiamos kompetencijos. Įmonė turi patirtį ir veikiančią sistemą darbuotojų rengimui;

3.16. įmonė negauna jokio biudžeto finansavimo funkcijų vykdymui. Iš įmonės vykdomos veiklos gaunamos lėšos, esama struktūra ir turimas personalas leidžia efektyviai vykdyti visas funkcijas, užtikrinti įmonės veiklos stabilumą;

3.17. atrinkti svarbūs vidaus veiksniai pateikiami kaip stiprybės ir silpnybės, atrinkti svarbūs išorės veiksniai pateikiami kaip galimybės ir grėsmės.

3.18. Stiprybės:

- gera patirtis;
- kompetentingas personalas;
- tarptautinis pripažinimas, turima Lietuvos akreditacija bei Europos Sąjungos notifikavimas;
- plati paslaugų sfera;
- geras bendradarbiavimas su analogiškais Lietuvos ir užsienio įstaigomis;
- dalyvavimas tarptautinių organizacijų veikloje ir tarptautiniuose projektuose;
- peržiūrėta komercinių paslaugų kainodara siekiant pagerinti komercinių paslaugų pelningumą;
- aukšta paslaugų kokybė;
- didelis turimų užsakovų skaičius.

3.19. Silpnybės:

- dėl bandymų ir vertinimų ilgas statybos produktų sertifikavimo ir techninio vertinimo procesas;
- dėl trumpų pereinamųjų laikotarpių sudėtingas atestavimo tvarkos atnaujinimas (pasikeitus teisės aktams);
- dažnas procedūrų keitimo ir personalo mokymų poreikis pasikeitus standartams.

3.20. Galimybės:

- nauja veikla dėl energijos taupymo ir ekologijos reikalavimų didėjimo;
- naujų atestavimo ir sertifikavimo reikalavimų nustatymas Europos Sąjungos teisės aktais;
- naujų klientų paieška kaimyninėse ir tolimesnėse valstybėse.

3.21. Grėsmės:

- kompetentingo personalo trūkumas Lietuvoje;
- teisės aktų, reglamentuojančių statybos sektorių, pasikeitimai Lietuvoje ir ES;
- kokybės poreikio mažėjimas rinkoje;
- kompetentingo personalo trūkumas Lietuvoje;
- statybos rinkos ir statybos produktų rinkos sąlyginis mažėjimas;
- konkurencijos, tame tarpe nelygiomis sąlygomis, didėjimas.

Apibendrinus analizės rezultatus aiškiai matoma, kad stiprybių ir galimybių yra daugiau.

4. Misija, vizija, vertybės ir strateginės kryptys

MISIJA – įgyvendinant Europos Sąjungos ir nacionalinius statybų veiklą reglamentuojančius teisės aktus, teikti nepriklausomos įgaliotos įstaigos vertinimo paslaugas, taip tenkinant viešuosius interesus ir gamintojų poreikius, užtikrinant gerą infrastruktūrą.

VIZIJA – išlikti svarbiausia ir patikimiausia, nepriklausoma sertifikavimo ir techninio vertinimo įstaiga Lietuvoje ir Baltijos šalyse.

VERTYBĖS – įmonės vertybės yra nešališkumas, objektyvumas, kompetencija, rinkos dalyvių pasitikėjimas, geras įmonės vardas ir žinomas ženklas.

STRATEGINĖS KRYPTYS – nepriklausomos, akredituotos ir notifikuotos statybos produktų sertifikavimo ir techninio vertinimo įstaigos statuso išlaikymas keičiantis Europos Sąjungos ir nacionaliniams teisės aktams, taip pat dalyvavimas tobulinant atestavimo procedūras ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Aplinkos ministerijos nustatytų tikslų siekimas.

5. Strateginiai tikslai ir jų matavimo rodikliai

5.1. Statybos produktų sertifikavimo ir Europos techninio vertinimo paslaugų teikimas pagal Lietuvos gamintojų nuolat kintančius poreikius.

Matavimo rodikliai – pagal patvirtintas technines specifikacijas ir žinomus gamintojų poreikius praplėsta notifikavimo ir akreditavimo sritis.

5.2. Pastatų energinio naudingumo sertifikavimo priežiūros sistemos tobulinimas.

Matavimo rodikliai – atnaujinta pastatų energetinio naudingumo sertifikavimo priežiūros sistema.

5.3. Veiklos efektyvumo užtikrinimas ir didinimas.

Matavimo rodikliai – savikainos didėjimo augimo valdymas didėjant resursų kainoms ir komercinės veiklos pelningumo didinimas.

5.4. Už strateginių tikslų įgyvendinimą atsakingas įmonės vadovas.

6. Strateginiai uždaviniai ir veiksmai

6.1. Išlaikyti ir plėsti statybos produktų sertifikavimo įstaigos akreditacijos ir notifikavimo sritis.

Rodiklis – akreditacija ir notifikavimas pagal Lietuvos gamintojų pageidavimus ir 2014, 2015 metais patvirtintas Europos technines specifikacijas. Terminai: 2015-11-15, 2016-11-15. Atsakinga kokybės vadybininkė. Resursai numatomi metiniame įmonės biudžete.

6.2. Išlaikyti stabiliai veikiančios, Lietuvoje ir užsienyje žinomos sertifikavimo, techninio vertinimo ir atestavimo įstaigos statusą.

Matavimo rodikliai – įmonės mokumas ir likvidumas, Lietuvos ir užsienio užsakovų skaičiaus sumažėjimas ne daugiau kaip 5% per metus, dalyvavimas Europos Notifikuotų įstaigų grupės, Techninio vertinimo įstaigų organizacijos (EOTA) posėdžiuose. Terminai: 2015-12-15, 2015-12-15. Atsakingas įmonės vadovas. Resursai numatomi metiniuose įmonės biudžetuose.

6.3. Užtikrinti esamą ir nekintant išorės aplinkos sąlygoms padidinti veiklos efektyvumą atsisakant nebūtinų ir paprastinant svarbius procesus.

Matavimo rodikliai – grynojo pelningumo didėjimas 0,2% per metus. Terminai: 2015-04-15, 2016-04-15. Atsakingas įmonės vadovas; Komercinių paslaugų pelningumo padidėjimas 20 % per metus. Terminai: 2015-12-30; 2016-12-30.

Didindama komercinių funkcijų pelningumą, įmonė atlieka šiuos veiksmus:

a) finansinėje apskaitoje peržiūri, patikslina ir atskiria sąnaudas, patiriamas vykdant viešojo administravimo ir komercinio pobūdžio veiklą. Taip pat paruošia įmonės apskaitos politikos pakeitimus dėl naujo pajamų ir sąnaudų skaičiavimo modulio, nes tie patys darbuotojai dalyvauja vykdant viešojo administravimo ir komercinę veiklas. Patobulina analitinę apskaitą pagal paslaugų rūšis. Terminas – 2015 m. balandžio 30 d. Atsakinga Birutė Žilinskaitė;

b) nustato komercinės veiklos elementus, kurie neduoda pajamų ir negeneruoja pelno. Atsakingas įmonės vadovas. Terminas – 2015 metų gegužės 1 d.;

c) peržiūri komercinių paslaugų kainodarą (atlieka patirtų sąnaudų skaičiavimus ir peržiūri komercinių paslaugų įkainius). Atsakingi Birutė Žilinskaitė ir įmonės vadovas. Terminas – 2015 m. gegužės 1 d.;

d) atnaujina ilgalaikių sertifikavimo priežiūros sutartis taikant naują kainodarą. I etapas – 2015-01-01 – 2015-12-31. II etapas – 2016-01-01 – 2016-12-31. Atsakingas Valdemaras Gauronskis.

Resursai numatomi metiniuose biudžetuose.

7. Ištekliai

Visai veiklai finansuoti įmonė naudoja savo sukauptas lėšas. Investicijoms naudojamos iš įmonės pelno skiriamos lėšos.

Visus numatytus uždavinius numatoma įgyvendinti su turimais kompetentingais darbuotojais. Planuojami sertifikavimo ekspertų mokymai, reikalingi akreditavimo ir notifikavimo sričių išplėtimui.

8. Galimi pavojai ir jų valdymas

Atsižvelgiant į tai, kad didelė įmonės veiklos dalis yra viešojo administravimo funkcijų vykdymas, vienas didžiausių pavojų įmonės veiklai yra statybos produktų, statybos specialistų ir rangovų atestavimą, valstybės įmonių veiklą reglamentuojančių teisės aktų dažni pasikeitimai. Šio pavojaus valdymui įmonė naudoja lanksčią darbo apmokėjimo tvarką, priklausančią tiesiogiai nuo rezultatų, darbuotojų visapusišką ugdymą, naujų neprioritetinių veiklų vystymą, kad prireikus jomis būtų galima pakeisti nutrauktas veiklos rūšis.

Kitas didelis pavojus yra kokybės ir kvalifikacijos, kaip vertybių, nuvertėjimas rinkoje, visus rinkos (taip pat ir statybų rinkos) santykius grindžiant mažiausia kaina ir minimalių reikalavimų tenkinimu. Tokiu atveju sertifikavimas ir atestavimas taptų nepatraukliais rinkoje, o įmonė per trumpą laiką pasirengtų naujų paslaugų teikimui nedaug atnaujinusi ir (ar) sumažinusi žmogiškuosius išteklius.

Trečias pavojus yra statybos produktų gamybos mažėjimas Lietuvoje, kai dėl mažo produktų skaičiaus kai kurie produktų bandymai taps per brangūs. Tokiam atvejui įmonė rengiasi pasitelkti užsienio subrangovus ir ieškoti naujų klientų užsienyje.

9. Finansinės prognozės

Prognozės grindžiamos lėto statybos ir statybos produktų rinkos augimo (2-4 % bendrojo vidaus produkto augimo per metus), lėto darbo užmokesčio kilimo bei tokio pat energijos brangimo, kaip ir per paskutinius 3 metus, prielaidomis. Pateikiant prognozes taip pat atsižvelgiama į tai, kad įmonės vykdomų viešojo administravimo paslaugų kainų nustatymą reglamentuoja Ministerijų, Vyriausybės įstaigų ir apskričių viršininkų įsteigtų ir jiems priskirtų valstybės įmonių bei viešųjų įstaigų teikiamų monopolinio pobūdžio prekių ir paslaugų kainų bei tarifų nustatymo bendroji tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. 756. Tokių paslaugų kainas tvirtina Aplinkos ministerija, kaip įmonės savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija. Prognozės taip pat pateikiamos atsižvelgiant į tai, kad konkrečiam statybos produktui išduotas sertifikatas galioja neribotą laiką, o įmonėms rinkoje netiekiant naujų statybos produktų (tiekiant jau sertifikuotus produktus), nuosekliai mažėja statybos produktų sertifikavimo paslaugų paklausa.

Statybos inžinierių atestavimui būdingas cikliškumas – ženklus atestuojamų inžinierių skaičiaus padidėjimas kas 5 metus. Būtent toks atestuojamų inžinierių skaičiaus padidėjimas lėmė ir didesnę įmonės paslaugų apimtį ir didesnį pelną 2013 metais. Dėl tos pačios priežasties planuojamas pardavimo pajamų ir pelno sumažėjimas vėlesniais metais (lyginant su 2013 metais).

2 lentelė. Finansinės prognozės iki 2017 metų

Planuojami rodikliai	2015 m.	2016 m.	2017 m.
Pardavimo pajamos, tūkst. EUR	1090	1100	1130
Grynasis pelnas, tūkst. EUR	71	81	85
Grynasis pelningumas, %	6,5	7,4	7,6
Nuosavo kapitalo pelningumas, %	8,3	9,0	9,0
Pagrindinės veiklos pinigų srautai, tūkst. EUR	130	170	174
Investicinės veiklos pinigų srautai, tūkst. EUR	-30	-405	-38
Investicijos, tūkst. EUR	40	324	32
Įmonės nuosavas kapitalas, tūkst. EUR	858	904	948

10. Strategijos vertinimo, tobulinimo ir palaikymo principai

Strategija įvertinama gavus metinius rezultatus. Jei strategijoje numatyti uždaviniai įgyvendinti tinkamai, o aplinkos sąlygos daug nepakito, strategija nekeičiama. Jei uždaviniai įgyvendinti netinkamai ar reikšmingai pasikeitė aplinkos sąlygos (pastebėtos ryškios jų kitimo tendencijos), strateginis planas iš naujo peržiūrimas ir tobulinamas. Labai pasikeitus aplinkos sąlygoms, strateginis planas turi būti peržiūrimas ir keičiamas nelaukiant metinių rezultatų.

Planavimas vertinamas trejų paskutinių metų rezultatus lyginant su strateginiu planu. Jei planai ženkliai skiriasi, keičiamos plano rengimo nuostatos ir prielaidos, iš naujo atliekama aplinkos veiksmų analizė. Jei analizė rodo, kad rezultatai nepasiekti dėl strateginio plano netinkamo įgyvendinimo - tobulinami plano įgyvendinimo mechanizmai ir priemonės.

Strateginių uždavinių įgyvendinimas stebimas kas ketvirtį arba kas metus, priklausomai nuo uždavinių įgyvendinimo rodiklių.